

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 120

Avstrija in Podonavje.

Kriza v Podonavju se vedno bolj bliža svojemu vrhuncu. V osredju te krize stoji Avstrija, ki je v kritičnem položaju, kar se tiče notranjih njenih razmer, pa tudi z zunanje-političnega stališča. Notranje svoje krize Avstrija še ni prebredla. Upor socialno-demokratskega Schutzbunda je bil zadušen in stranka je razpuščena. Na površje pa je z vso silo butnila druga oborožena organizacija, Heimwehr, ki nima sicer boljševidskih stremeljenj, zato pa je fašistično nastrojena. Kako se bo iz tega izcimila stanovsko organizirana država, se sedaj še ne more videti niti v najširših potezah.

Danes pa je v ospredju zunanje-politična kriza Avstrije. Dr. Ignac Seipel, največji državnik poveljne Avstrije, je dosledno branil in tudi izvajal načelo, da je bodočnost Avstrije najboljša in morda edino zajamčena z njeno neodvisnostjo. Zato se je trudil ohraniti naprej vsem državam, velikim in manjšim, stališče mednarodne nevtralnosti (nepristranosti). Njegovi nasledniki niso ostajali dosledni v izvajanju tega načela, dasi so ga teoretično (naučno) poudarjali. Leta 1931 je zunanji minister Avstrije dr. Schober hotel z znano nemško-avstrijsko carinsko zvezo Avstrijo spremeniti v področje Nemčije. Splošni protest Evrope je takrat Avstrijo poučil, kako nevarno je za njo, ako se spušča v poskuse velenemške politične grupacije.

Hitlerjevska Nemčija je ta evropski protest iz leta 1931 pozabila, ali pa ga z višine velegermanske smelosti prezira. Ne samo carinska zveza med Nemčijo in Avstrijo, marveč popolna priključitev Avstrije Nemčiji: to je ena glavnih točk nemškega narodno-socialističnega zunanje-političnega programa. Ta nakana ogroža v največji meri evropsko ravnovesje in evropski mir. Z uresničenjem te nakane bi bila ustvarjena velika nemška država 75 milijonov prebivalcev, ki bi potem svoje razširjevalne nagone hotela izvajati napram drugim sosednim državam. Tako stopa avstrijsko vprašanje iz svo-

jega ožjega okvira ter se razširja v evropsko vprašanje, to je, v zaključno vprašanje evropskega ravnotežja in evropskega miru.

Ni pa samo Nemčija, ki ogroža avstrijsko neodvisnost, z druge strani in z drugače pobarvanimi nameni prihaja Italija. Ako nastopa Italija proti An-schlussu (priključitvi Avstrije Nemčiji), dela to iz razlogov samoobrambe. Ako daje Italija Avstriji gospodarsko pomoč zlasti s tem, da je dosti na široko odprla svoje meje za uvoz avstrijskega blaga, ji je glavni nagib zato preprečitev omenjene priključitve, katere ji ni po godu. Sacro egoizmo (sveta sebičnost), ki vodi fašistično politiko, pa se ne zadovoljuje s tem uspehom, ki je bolj negativen (zanikalen), marveč hlepi in stremi dalje. Cilj, ki si ga je postavil, je pravcati protektorat (pokroviteljstvo) nad Avstrijo, kj naj bi bila osrednja postojanka za ureditev Podonavja po italijanski zamisli in zahtevi.

Ta italijanska stremljenja so vzbudila pozornost v sosednih državah zlasti sedaj, ko si Avstrijo osvaja Heimwehr, ki ima za italijanski fašizem stare in vedno bolj se osvežujoče simpatije. Nobena država Male antante, pa tudi ne Švica in Francija ne bi mogle odobriti nakane Italije, pretvoriti Avstrijo v nekako kolonijo Italije ter ustvariti nekak italijanski koridor od Alp do Karpatov. Razpeloženje, ki ga je povzročila italijanska ofenziva v Podonavju, mora biti za Italijo svarilo, naj preneha z reševanjem Podonavja zgolj po svojem receptu. Novi zunanji minister Francije Barthou je izjavil, da se končna ureditev podonavskega vprašanja ne bo izvršila brez sodelovanja in odobritve francoske vlade. Isto velja ter mora tem bolj veljati o državah Male antante, ki so kot obdonavske države še bolj zainteresirane na načinu, kako se bo podonavsko vprašanje rešilo. Neodvisnost Avstrije pa je bistveni pogoj za pravilno in zadovoljivo rešitev tega za srednjo in vzhodno Evropo velevažnega vprašanja.

ga je dobro, da zve tudi naše podeželsko ljudstvo, kaj je povedal ta gospod zanimivega in za ozdravljenje državnih financ za bodočnost koristnega. Bivši minister in poslanec Andra Stanič je govoril dve uri in je napovedal, da se bo bavil v svojem govoru z vprašanjem pogodb, ki jih je sklenil sedanji prom. minister z raznimi inozemskimi tvrdkami radi gradnje železniških prog v naši državi.

Razkritja g. A. Staniča.

Govornik je v uvodu naglasil, da so te pogodbe velikega pomena tudi v finančnem in političnem oziru, ker se z njimi zavezuje naša država, da v teku 12 let izplača tem inozemskim tvrdkam nad 2 milijardi in 100 milijonov dinarjev. Govornik obžaluje, da o teh vprašanjih ni mogel že preje govoriti, ker bi se bile te pogodbe sicer lahko preprečile. Na žalost ni imel na razpolago potrebnih podatkov. Pravilna rešitev tega vprašanja bo v tem, da se te pogodbe prometnega ministrstva z raznimi inozemskimi tvrdkami takoj razveljavijo. Zatem se obširno bavi z raznimi pogodbami, ki jih je sklenil prometni minister z raznimi inozemskimi tvrdkami za gradnjo železniških prog. Izjavlja, da so vse sklenjene na škodo države in nadaljuje: »Zaradi tega moram postaviti vprašanje: Koliko bi stalo državo, če bi dela izvršili z domačimi podjetji in kakšno škodo trpi država, da so se dela oddala inozemcem?« Tu navaja Stanič, da je oddelek za železniške kredite izdelal proračun, po katerih bi gradnja železnic z domačimi tvrdkami stala samo 1.023.000.000 Din. Če semkaj še prištejemo in primerjamo cene materiala in delovno moč pri nas, bi bila razlika v oddaji dela inozemcem in domačinom še ogromnejša. Zaradi del, od katerih ima država samo škodo, se bo kriza še povečala. Če bi vsa ta dela izvrševali naši domači podjetniki — je trdil Stanič — bi si država prihranila 800 milijonov dinarjev, za kolikoli je sedaj oškodovana. Od tega pa bi imeli korist naši obrtniki, delavci, industrija ter državne finance. »Te pogodbe«, je nadaljeval govornik, »so poleg materijalne škode prizadejale naši državi tudi veliko škodo na ugledu, kajti človek ima utis, da so bile te pogodbe predložene samo v podpis in da ni bilo druge strani, ki bi v interesu države preprečila sklenitev takih pogodb. S temi pogodbami pa se je kršila tudi ustava. Zakaj so bile sklenjene te pogodbe? Na to vprašanje ni niti naši javnosti, niti narodnemu predstavništvu dal prometni minister

V NAŠI DRŽAVI.

Zadnji teden je obravnavala narodna skupščina državni proračun. Nastopilo

je več govornikov, ki so opozarjali vlado, katere postavke bi bilo treba v proračunu skrčiti, omiliti in kako spraviti upravo v boljši tir. V proračunsko razpravo je posegel tudi bivši prometni minister Andra Stanič. Staničev govor je bil sprejet od celotne skupščine z navdušenim odobravanjem in radi te-

nobenega odgovora in pojasnila. Sklepanje takih pogodb in na tak način je treba najostreje obsojati. V tem pogledu je sedaj potrebna akcija narodnega predstavnštva in vlade. Na tak način se bo omogočilo, da se ne pojavlja več tak slučaj, ki prinaša državi moralno in materijelno škodo. Z ozirom na to, da je bila država oškodovana za ogromne svote, mora sedanji prometni minister nemudoma izvajati posledice! (Burno odobravanje v skupščini in ploskanje.) Da je prišlo do takih pogodb, so omogočile tri stvari: 1. Prometni minister Radivojevič ni bil žal kos svoji dolžnosti, radi česar mora takoj podati ostavko. (Burno odobravanje v narodni skupščini.) 2. Ker nimamo potrebne nepristranske in javne kritike. Ti slučajji dovolj jasno pričajo, kako nam je taka kritika potrebna. 3. Slučaj se je lahko zgodil lahko samo radi tega, ker imajo člani finančnega odbora slepo zaupanje v delo vlade. — Govor bivšega prometnega ministra Staniča je vsa dvorana poslušala v popolni tišini. Njegova izvajanja so napravila na vse navzoče najgloblji vtis. Ko je poslanec Stanič končal svoj govor, je vsa dvorana burno ploskala in odobravalna govornikova izvajanja.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Ostavka španske vlade. Dne 1. marca je odstopila celokupna Lerrouxova vlada. Predsednik republike Zamora ni hotel sprejeti ostavk finančnega in notranjega ministra, ki pripadata levemu krilu radikalne stranke ter sta dobila nalog od framasonskih lož, da nadalje ne smeta več sodelovati v sedanji vladi. Lerroux se je na vsak način ho-

tel vzdržati na vladi, toda predsednik republike je pod vtisom poročil, ki so ves dan deževala iz raznih krajev Španije, ter brez dvoma tudi pod pritiskom političnih voditeljev, zahteval, naj vlada odstopi in se sestavi nova vlada po novih vidikih. Ko je Lerroux zapuščal predsednikovo palačo, je izjavil časnikarjem, da je svetoval predsedniku republike radikalno vlado, ki bi se oslanjala predvsem na desničarske stranke.

Novo špansko vlado je zopet sestavil Lerroux. V tej vladi se nahaja 8 radikalov, 2 ministra brez politične upredelbe, 1 je iz agrarne stranke, 1 liberalen demokrat in 1 progresist. Iz vlade je izpadel prejšnji notr. minister Barrios, ki je vodja španskih framasonov.

Slovesno kronanje novega mandžurskega cesarja. Zadnjega februarja je bila razglašena za Mandžurijo nova ustava, po kateri je ta pokrajina monarhija in združuje cesar vse oblasti v svoji osebi kot zakonodajalec. Cesar je vrhovni poveljnik vojske, napoveduje vojno in sklepa mir. Nova ustava določa tudi preosnovno dosedanjega parlamenta, čegar zakonodajne pravice se znatno omejujejo. Nova monarhija obsega pet pokrajin in sicer: Mukden, Kirin, Poamurje, Jehol in Mongolijo. Dne 1. februarja se je vršilo slovesno kronanje mladega cesarja Puya po 3000 let starih obredih. Cesar je imel obleko, na kateri so bili z zlatimi nitmi vezeni zmaji in drugi vzhodni znaki. Plašč je bil okrašen s cesarskim zmajem in na njem so bile s starimi kitajskimi pismenkami izpisane besede: »Brez konca kakor solnce in mesec.« Za svečanosti kronanja je dovolila mandžurska vlada kredit 3,500.000 dolarjev.

*

go i milosti in pomoči v vseh duševnih in gmotnih stiskah sedanjega časa. Visoki cilj, ki bo kakor angel plaval nad vsemi prireditvami tega kongresa, pa je: Obnovitev poedinca, družin in vsega našega ljudstva v Kristusu, v njegovi ljubezni, v njegovem življenju. Naj se požive krščanska življenjska načela med razumništvom, delavci, kmeti, obrtniki in sploh med vsemi stanovji! Naj bi zlasti naša mladina uravnala v vsem, vselej in povsod svoje korake za Kristusom, ki ji s svojim naukom in zgledom kaže edino pravo življenjsko pot! Škofijski kongres se bo vršil v Mariboru 13., 14. in 15. avgusta.

Svetovni evharistični kongres se vrši letos, in sicer v jeseni, v Buenos-Airesu (glavnem mestu Argentine v Južni Ameriki). Za kongres se vršijo ogromne priprave, ki upravičujejo upanje, da bo ta kongres po svojem sijaju in po udeležbi vernikov dosegel, ako ne presegele, veličastni in nezabni evharistični shod, ki je bil pred par leti v Chikagu (v Severni Ameriki). O pripravah je poročal pater Boubée iz Buenos-Airesa na zborovanju glavnega odbora za prirejanje mednarodnih evharističnih kongresov, ki se je nedavno vršilo v Rimu pod predsedstvom namurskega škofa monsignorja Heylena (iz Belgije). Argentinski pater je na

tem kongresu, pa tudi pozneje pri sprejemu pri sv. Očetu mogel poročati, da vlada ne samo po vsej Argentini in sosednih državah Južne Amerike, marveč po vsej Ameriki, da celo po vsem katoliškem svetu veliko zanimanje za kongres. Zanimajo se za njega — kajpada na zanikalni način — tudi framasoni, ki so za isti čas sklicali mednarodni framasonski kongres v Buenos-Aires. To framasonsko izzivanje je za katoliško ljudstvo samo pobuda, da se bo kongresa udeležilo v čim največjem številu ter dalo Zveličarju čast, ki mu jo odtegujejo brezverni in protiverni prostožidarji. Prihodnji svetovni evharistični kongres bo 1. 1936 v Aziji, in sicer na Filipinskih otokih v glavnem mestu Manili. Tako se bo Kristusu v zakramentu sv. Rešnjega Telesa po Evropi, Severni Ameriki, Avstraliji, Afriki in Južni Ameriki tudi poklonila največja celina sveta, ki na njej živi preko 1 milijarde ljudi: Azija.

Hitler in Rim. Nimamo v mislih tistega Rima, ki mu gospoduje Mussolini. Razmerje med Hitlerjem in Mussolinijem, če je kdaj bilo tesno in iskreno — je zadnji čas se znatno ohladilo. Razlog je predvsem Avstrija, ki jo hoče hitlerjevska Nemčija sebi priključiti, kar pa Italiji ne sodi v račun. Danes mislimo na razmerje Hitlerja do rimskega papeža. Tudi to razmerje se slabša od tedna do tedna. Razlog pa je konkordat (pogodba med rimskim papežem in Nemčijo), to se pravi napačno izvajanje konkordatnih določb od strani nemške vlade. Hitler je pretekli mesec hotel doseči od rimskega papeža potrdilo, da on, odnosno njegova vlada, prav tolmači konkordat, da torej katoliški cerkveni krogi v Nemčiji nimajo prav, ko se proti temu pritožujejo. V to svrhu je Hitler poslal v Rim ministrskega tajnika Buttmana, da bi sveto Stolico nagnil k popustljivosti v treh programskih točkah nemškega narodnega socializma. Te tri točke so: katoliška družtva, vzgoja mladine in zakon o sterilizaciji (uškopljenju). Rimski papež je vse tri točke narodno-socialističnih zahtev kratkomalo odklonil. Buttman je odšel iz Rima praznih rok. Isti dan, ko je Buttman ostavil Rim, je rimska kongregacija — papeški urad — Rosenbergovo knjigo »Bajka 20. stoletja« uvrstila med prepovedane knjige, ki jih veren katoličan ne sme čitati. To je za Hitlerja tem hujski udarec, ker je Hitler 1. februarja imenoval Alfreda Rosenberga, glavnega urednika glavnega narodno-socialističnega glasila »Völkischer Beobachter«, za glavnega duhovnega voditelja narodno-socialistične stranke, zlasti njene mladinske organizacije. Štirinajst dni kasneje pa je bila navedena Rosenbergova knjiga od najvišje cerkvene katoliške oblasti prepovedana. Ta knjiga zavzema med »svetimi« knjigami narodnega socializma 2. mesto, na 1. mestu je Hitlerjeva knjiga »Moj boj«. Prusko prosvetno ministrstvo je predpisalo vsem šolskim knjižnicam, da si morajo ti dve knjigi naročiti. Proti temu so nemški škofje protestirali. Najostrejši protest pa je prišel iz Rima, ki je to knjigo radi njene nekrščanske, povse poganske vsebine katoličanom prepo-

Evharistični kongres v Mariboru. — Sveti Oče je spričo koncu se bližajočega svetega leta pozval katoliški svet, naj ob tej priliki še tudi posebno proslavi 1900letnico postavitve zakramenta sv. Rešnjega Telesa. Za praznovanje te 1900letnice v Rimu je od sv. Očeta odobren spored svečanosti, ki jih bo v cerkvi sv. Petra vodil sam vrhovni cerkveni poglavar. S 1900letnico Evharistije naj bi se tudi proslavila 1900letnica ustanovitve katoliškega duhovstva. Saj je božji Zveličar pri poslednji večerji, ko je postavil zakrament sv. Rešnjega Telesa, posvetil apostole kot duhovnike ter odredil, da darujejo oni in njihovi nasledniki Bogu Gospodovo Telo in Kri. Pozivu sv. Očeta se bo naša škofija odzvala na poseben način, ki bo dostojen velikemu namenu. Dočim so se v preteklih letih obhajali dekanijski, okrajni, odnosno okrožni evharistični kongresi, se bo letos vršil skupen velik evharistični shod za celo škofijo. Vsi škofljani z duhovniki in prevz. g. škofom na čelu bodo počastili evharističnega Boga, zahvaljujoč Zveličarja za vse prejete duševne ter telesne dobrote ter priporočujoč se nje-